

Motion till riksdagen 2022/23:497

av **Mathias Tegnér (S)**

Om att öka uppkläringen av de grävsta brotten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att öka uppkläringen av de grävsta brotten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om dna-sökning i släktdatabaser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kameraövervakning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga huruvida det behövs förändringar kring den processrättsliga omedelbarhetsprincipen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

2022 har fram till mitten av oktober visat sig bli ett blodigt år. Enligt statistik från Polismyndigheten (<https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/sprangningar-och-skjutningar/> – hämtad 2022-10-22) har 53 personer dödats och antalet skjutningar uppgår hittills i år till 324. Att den grävsta brottsligheten tar allt större plats i det offentliga rummet påverkar de flesta medborgarna i vårt land. Otryggheten breder ut sig.

Därför var just dessa frågor de näst viktigaste för väljarna i årets val, efter sjukvården. Politiken har valt att möta denna våg av skjutningar med olika typer av straffskärpningar. Det är i sig inte orimligt men har mindre påverkan om uppklärandegraden är för låg. Det är därför viktigt att samhället vidtar ett antal samlade åtgärder för att öka uppkläringen.

Det har visat sig att olika typer av teknisk bevisning har fått större vikt när grova brott klaras upp. Ett välkänt fall när DNA-sökning i släktarkiv var avgörande var dubbelmordet i Linköping från 2004. Genom att jämföra med DNA i släktdatabaser, kunde man med hjälp av en släktforskare ringa in en man som erkände mordet och

dömdes till rättspsykiatrisk vård (<https://sverigesradio.se/artikel/nfc-infor-dna-sokning-i-slaktarkiv-i-polisens-ordinarie-arbete> – hämtat 2022-11-10).

Denna möjlighet har nu stängts genom myndighetstolkning av gällande lagstiftning. Därför är det mycket glädjande att den före detta socialdemokratiska regeringen snabbt gav en redan existerande särskild utredning att utreda just ”om och i så fall under vilka förutsättningar Polismyndigheten ska kunna använda dna-baserade släktforskningsdatabaser i syfte att identifiera personer som misstänks för brott” (regeringen, dir. 2022:19, Tilläggsdirektiv till Biometriutredningen [Ju2021:05]).

Resultatet av utredningen kan komma att leda till att lagstiftning ändras. Detta ihop med att Polismyndigheten säkrar att Nationellt forensiskt centrum har erforderliga resurser är välkommet. I detta arbete behöver möjligheterna till kameraövervakning öka.

Utöver teknisk bevisning har det pågått en offentlig debatt kring huruvida det blivit svårare att döma gängkriminella, trots ett relativt gott bevisläge. Detta är ett viktigt offentligt samtal och det är rimligt att domstolar och jurister följer utvecklingen och sätter den i en internationell kontext. Vidare kan andra processrättsliga principer ses över för att underlätta dömande av brottslingar. Redan 2017 presenterade den dåvarande regeringen förslag som skulle förändra och delvis luckra upp omedelbarhetsprincipen. Även denna fråga behöver belysas framgent.

Mathias Tegnér (S)